

Universitätsbibliothek Paderborn

**Antiqvissima Fides Et Vera Religio. Christianam Fidem
Mox À Primis mundi exordijs ad hæc usq[ue] tempora
durasse eamq[ue] ueram & indubitata[m] esse, Heinrychi
Bullingeri Apodixis, siue clara & t ...**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1544

VD16 B 9603

De prima sanctarum scripturarum origine & earum autoritate. Cap. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35388

HOC uero negotium, quod hactenus tracta-
uimus, non me authorem habet, sed quic-
quid adduximus, ex sacris literis adduximus, imò
ex ore dei desumpsimus. Deus enim Mosen con-
stituit, qui harum rerum omnium certam conscri-
beret historiam, conscriptamq; posteritati relin-
queret, ut esset doctrina & testimonium ueritatis
æternæ. Id uero Moses maxima fide præstitit uni-
uersam historiã quatuor libris cõplectens. Quo-
rum primus liber uulgari uocabulo Genesis ap-
pellatur. In eo omne illud quod notatu dignũ e-
rat, à primis mundi fundamentis usq; ad sua tem-
pora, ex instinctu diuini numinis, miro compen-
dio, sed tamen citra obscuritatem complexus est.
Nanq; in eo describit creationem mundi, gen-
tium uariarum originem: differit de patriarchis
& priscis illis iustis sanctis seruisq; dei, de fide,
uita & conuersatione siue moribus eorũ, de pro-
missionibus atq; operibus dei admirandis. Atq;
hæc omnia ita descripsit sicuti edoctus fuerat ex
spiritu sancto, sicut acceperat à patribus ac quæ-
dam in libris Aegyptiorum legerat. Moses ete-
nim insigniter eruditus fuit in omni sapientia Ae-
gyptiorum, quemadmodum de illo Stephanus
testatur Actorum 7. Reliqui tres libri suorum tem-
porum continent historiam, quam non ex alio-
rum relatione didicerat, sed quam ipse uiderat, &

ANTIQUISSIMA FIDES

cuius magna pars fuerat. Secundus quippe liber Moſis, qui Exodus, id eſt, exitus uel egreſſio cognominatur, deſcribit quomodo Iſraelitæ ab Aegyptijs preſſi, poſt ſuffocatos in mari rubro Aegyptios, liberati ex Aegypto, in terram exierint promiſſam, legem interim acceperint, deniq; tabernaculum unâ cum ceremonijs planè myſticis receperint, atq; ex præcepto dei extruxerint. Tertius liber Moſis, qui Leuiticus dicitur, cōtinet Ius pontificium, ſacerdotum inquam institutionem & officium, qualis ipſos deceat uita, quàm deniq; doctos & rerum diuinarum peritos eſſe oporteat. Tradit inſuper ſacrificiorum ritus, feſtorum dierum celebritates, conſuetudines uarias & cæteros eius generis ritus atq; ceremonias. Quarto libro, quem nuncupant librum Numerorum, pergit in contexenda hiſtoria, atq; exponit quomodo Iſraelitæ ſuperatis & emenſis uaiſſimi eremi difficultatibus uenerint ad Iordanem. Interim conſignat quo ordine profeſti ſint, quantus Iſraelitarum numerus fuerit, præterea quomodo domino & Moſi obmurmurantes atq; rebellantes à iuſtiſſimo ultore deo ſint afflicti. Eodem libro perſtringit aliquot uictorias Iſraelitarum, & leges atq; iura aliquot uel repetit uel clariuſ enarrans illuſtrat feliciffime. Hiſce libris quatuor adiecit Moſes etiam quintum librum, ueluti Enchiridiō & auctarium quoddam, quo omnia ſuorum temporum geſta atq; ſummam etiã totius legis complecti uoluit, eumq; Deuteronomium appellauit: quem idem &

& in arcam, deo sic dictate, reponere, certisq; temporibus coram frequenti populo recitari iuber, quemadmodum copiosius legis Deut. cap. 31.

In hisce uero quinque libris, quos diuina clementia per Moysen nobis tradidit, prima principia, firmissima fundamenta, atq; dogmata plenissima sacrosanctae fidei nostrae continetur, ecclesiaeq; traduntur. Omnes enim prophetae ad legem respicientes, legiq; dei (quinque utiq; libris Moysi) innitentes sui saeculi hominibus praedicarunt, & posteris clara ingenij monumenta reliquerunt. Sicuti & dominus noster Christus Iesus & discipuli illius ad Moysen ceu ad fontem omnis ueritatis atq; pietatis nos relegarunt. Quinimo non legimus ullum uere sapientem, prudentem, cordatum atq; uere pium hominem de scriptis Mosaicis uel tantillum dubitasse, nedum illa uituperasse. Atq; ex huiusmodi dei & ueritatis ueracissimo fidelissimoq; ministro desumpsimus, quae haecenus in hoc libello nostro tradidimus de antiquissima fide & uera religione. Tantum uero de lege dicere uolui tabularum, quod ea nihil noui tradit, sed sanctam illam longeque uetustissimam dei uoluntatem reparat, adeoque & in literas refert: quod denique tota lex ad Christum respicit, & omnes homines ad Christum ducit. Vnde consequens est, sanctos qui sub lege uixerunt, tamen si legi fuerunt subditi, nihilominus tamen propter fidem in uenturum Messiam fuisse Christianos. Quid enim clarius illo, quod Paulus

ANTIQUISSIMA FIDES

Rom. 10. cap. dicit, Perfectio legis Christus adiustificationem omni credenti. Et ad Galat. 3. cap. Cæterum antequam uenisset fides, sub lege custodiebamur, conclusi in eam fidem, quæ erat reuelanda. Itaque lex pædagogus noster fuit ad Christum, ut ex fide iustificaremur. Nouum hoc & inauditum, scio, uidebitur multis hominibus, cæterum firmissime spero cordatiores & religiosiores quosque intelligere, & candide cōfessuros esse, hanc ueram illam, antiquam piamque theologiam esse, quæ deo patri omnem honorem & gloriam deferret per Iesum Christum in spiritu sancto, cui honor & gloria in sæcula sæculorum, Amen.

*Reges Israeliticos sanctos, adeoque uniuersum Israel:
lis populum omnem salutis suæ fiduciam
collocasse non in legem sed in
Christum Iesum.*

CAPVT VIII.

*De fide quã
Iosua habuit.*

POST legem latam, & ceremonias institutas, Moses fidelis ille minister dei nature concedit, natus annos centum & uiginti, atque ex præcepto dei, populum relictum forti & fideli Iosue commendat, ut ipsum post obitum suum ducat & regat: qui sanè typus Christi saluatoris nostri extitit. Quemadmodum enim Israelitæ non per Moysen, sed per Iosuem in desideratissimam illam terram ducuntur: sic & nos quoque non per legis opera, non per nostra merita, sed per gratiam domini nostri Iesu Christi in æternam illam requiem